

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1383/2022
22.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Машом Денић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела угрожавања јавног саобраћаја из члана 289. став 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Александра Алексића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Пријеполу К 251/18 од 03.06.2022. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 597/22 од 12.10.2022. године, у седници већа одржаној 22.12.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Александра Алексића, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Пријеполу К 251/18 од 03.06.2022. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 597/22 од 12.10.2022. године, тако што Врховни касациони суд окривљеног АА, са личним подацима као у списима предмета,

на основу члана 423. тачка 1) Законика о кривичном поступку

ОСЛОБАЂА ОД ОПТУЖБЕ

Да је:

у ноћи ... 2017. године, у селу ..., општина Пријеполу, у стању урачунљивости смањене у битном степену услед алкохолисаности, оштећеног ББ из ..., оставио без помоћи, у стању и приликама опасним по живот оштећеног које је сам окривљени проузроковао, услед чега је наступила смрт оштећеног сад пок. ББ, тако што је претходно у локалу власништво окривљеног заједно са оштећеним пио алкохолна пића, а затим су наставили заједно да пију ракију у домаћинству ВВ, место ..., општина Пријеполу, у већим количинама, услед чега је оштећени, сада покојни ББ доведен у стање алкохолисаности од 2,64 промила алкохола у крви, услед чега није могао да говори, није могао самостално да се креће, па га је окривљени уз помоћ присутних трећих лица довео до свог путничког моторног возила „Рено ...“ рег. ознака ...“ и сместио на задње седиште – клупу возила у лежећи положај, тако да је оштећеног оставио у положају да је стопалима

својих ногу био окренут ка клизним вратима са десне стране возила, лежећи целим боком тела уз наслон задњег седишта и са главом која је лежала на задњем седишту окренута према возачевом седишту, те потом сео за волан и кренуо возилом у правцу Пријепоља, макадамским путем са пуно неравнина, рупа, низбрдица, невезавши претходно пре покретања возила и поласка оштећеног сигурносним појасем на задњем седишту, тако да овај буде у усправном положају тела, нити поставивши сувозача ГГ да на задњем седишту седи уз тело оштећеног и на истог пази, за кога се претходно уверио да је због јаке алкохолисаности немоћан да изврши вољне покрете у циљу своје безбедности и очувања животних функција и на други начин не обезбедивши да оштећени на задњем седишту током будуће вожње по путу са описаним карактеристикама, а у описаном стању тешке алкохолисаности не доспе телом и главом у такав положај у коме ће бити знатно отежано или онемогућено дисање оштећеног, те управљао возилом по поменутом путу макадамском, пуном неравнина, рупа, низбрдица, свестан да таквим својим напред описаним радњама и пропустима је створио конкретну опасност по живот оштећеног, кога је оставио беспомоћног у стању и приликама опасним по живот, које стање и прилике је сам окривљени проузроковао, на шта је и пристао али олако држећи да до наступања смрти оштећеног неће доћи, управљао возилом по путу напред описаних карактеристика без обзирања у каквом положају је тело оштећеног, што није учинио и након што је у једном тренутку током управљања возилом предњим и задњим делом точковима возила, те тиме левим делом слетео са пута, при чему се возило зауставило под нагибом на доле у леву страну, гледано у правцу кретања возила оставивши оштећеног и даље у описаном стању и приликама опасним по живот оштећеног у возилу самог и беспомоћног, не обазирјући се на њега, свестан да таквим својим горе описаним радњама и пропустима је створио конкретну опасност по живот оштећеног, кога је оставио беспомоћног у стању и приликама опасним по живот, које стање и прилике је окривљени сам проузроковао, на шта је пристао, али олако држећи да до наступања смрти оштећеног неће доћи, изашао из возила не обазирјући се на оштећеног са потребном дужном пажњом, сво време које су окривљени и сведок ГГ потом провели напољу у покушајима да својом физичком снагом врате возило на пут, телефонском позивању од стране окривљеног, прво једног, па потом и другог лица да са возилом дође на лице места и да возилом извуче њихово возило на пут и у обављању других телефонских разговора са трећим лицима, попут са супругом, да би након знатнијег протекла времена у коме се није обазирао на оштећеног и које је протекло при предузимању наведених радњи од стране окривљеног у једном тренутку по сопственом казивању окривљени потом уочио оштећеног без знакова живота у возилу који је услед горе описаних радњи и пропуста окривљеног остављен беспомоћан у возилу под нагибом и тако доведен у стање и прилике опасне по живот, доспео склизнувши телом између већ постојећег нагиба у положај да је горњим делом тела запао у уски простор између задње клупе и предњег седишта возила са главом – лицем на патосу, при чему је задњи део трупа и задњица била уздигнута увис, као највише тачке у положају тела, дакле тиме у положај тела у коме је било знатно отежано и онемогућено извршење дисајних покрета оштећеног у стању тешке алкохолисаности праћено поремећајем свести и моторике што је све онемогућавало самопомоћ и промену позиције тела од стране оштећеног услед чега је дошло до удужења то јест позиционе асфикције узроковане положајем у којем се тело оштећеног налазило и услед удужења престанка функција

виталних органа и наступања смрти оштећеног у временском интервалу од око 3 минута најмање до – мање од 10 минута највише, посматрано од времена доспевања његовог тела у описани положај, а био је свестан да поступајући на предњи начин може учинити дело и да може наступити смрт сада покојног ББ, али је олако држао да до тога неће доћи или да ће то моћи спречити,

-чиме би извршио кривично дело излагање опасности из члана 125. став 3. у вези става 1. Кривичног законика

Оштећене ДД, ЂЂ, ЕЕ и ЖЖ се ради остваривања имовинскоправног захтева упућују на парницу сходно одредби члана 258. став 3. Законика о кривичном поступку.

Трошкови кривичног поступка сходно одредби члана 265. став 1. Законика о кривичном поступку падају на терет буџетских средстава суда.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пријеполу К 251/18 од 03.06.2022. године, окривљени АА, ставом првим, оглашен је кривим због извршења кривичног дела излагање опасности из члана 125. став 3. у вези става 1. КЗ и осуђен „на ублажену“ казну затвора у трајању од седам месеци за коју је одређено да ће је издржавати на начин прописан чланом 45. став 3. КЗ, без напуштања просторија у којима станује, уз примену електронског надзора, а уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова, самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у Заводу за извршење казне затвора. Истом пресудом оштећени су ради остваривања имовинскоправног захтева упућене на парницу, док је окривљени обавезан да суду на име паушала плати износ од 5.000,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, као и да сноси друге трошкове кривичног поступка о чијој висини ће бити донето посебно решење. Ставом другим, исте пресуде, окривљени АА је на основу члана 423. тачка 2) ЗКП ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело угрожавање јавног саобраћаја из члана 289. став 1. КЗ.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 597/22 од 12.10.2022. године, делимичним усвајањем жалбе ОЈТ у Пријеполу, преиначена је пресуда Основног суда у Пријеполу К 251/18 од 03.06.2022. године, у осуђујућем делу, само у погледу одлуке о казни, тако што је Апелациони суд у Крагујевцу окривљеног АА за кривично дело излагање опасности из члана 125. став 3. у вези става 1. КЗ, за које је оглашен кривим изреком првостепене пресуде, осудио на казну затвора у трајању од једне године, за коју је одређено да ће је издржавати у просторијама у којима станује, уз примену електронског надзора, а које не сме напуштати, осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, а уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова, самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у Заводу за извршење казне затвора, док

су жалба јавног тужиоца у преосталом делу, као и жалба браниоца окривљеног одбијене као неосноване, а првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Александар Алексић, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев и укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање или преиначи побијане пресуде, тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе за кривично дело за које је осуђен.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку и, у седници већа коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета, са одлукама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Александра Алексића, је основан.

Врховни касациони суд налази да бранилац окривљеног АА, основано указује да је нижестепеним пресудама на штету окривљеног учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, тиме што је окривљени оглашен кривим због извршења кривичног дела излагање опасности из члана 125. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, иако у радњама окривљеног описаним у изреци првостепене пресуде, нема законских обележја тог, нити било ког другог кривичног дела.

Кривично дело излагање опасности из члана 125. став 1. Кривичног законика чини лице које друго лице остави без помоћи у стању или приликама опасним за живот или здравље које је сам проузроковао. Ставом 3. истог члана прописано је да, ако је услед дела из става 1. овог члана наступила смрт остављеног лица, учинилац ће се казнити затвором од једне до осам година.

Радња извршења основног облика кривичног дела (став 1.) састоји се у остављању неког лица без помоћи у стању или приликама које су опасне за његов живот или здравље, док проузроковање опасности од стране самог учиниоца има карактер битног обележја овог кривичног дела.

У конкретном случају у изреци првостепене пресуде није наведено којом активношћу је окривљени проузроковао конкретну опасност. Према изреци првостепене пресуде окривљени је “ заједно са оштећеним пио алкохолна пића, а затим су наставили заједно да пију ракију ...у већим количинама, услед чега је оштећени доведен у стање алкохолисаности од 2,64 промила алкохола у крви, услед чега није могао да говори, није могао самостално да се креће, па га је окривљени уз помоћ присутних трећих лица довео до свог путничког моторног возила...и сместио на задњу клупу..., за кога се претходно уверио да је због јаке алкохолисаности немоћан да изврши вољне покрете у циљу своје безбедности и очувања живота.

Чињеница је да је оштећени био под дејством алкохола, али у изреци није ни наведено да га је окривљени довео у стање алкохолисаности својим чињењем. Такође, чињеница да је окривљени ставио у возило оштећеног који је у алкохолисаном стању и у

које је сам себе довео, не представља стварање опасности. Према томе, положај у којем се оштећени нашао након што је ауто, у коме је он био, склизнуо са пута левим точковима, се не може ставити у одговорност окривљеног да га је проузроковао, нити се у том смислу може означити било који облик свести у односу на стање беспомоћности оштећеног које је наведено у изреци пресуде. Такође, даље поступање окривљеног, излазак из аута, покушаји да својом физичком снагом врати возило на пут, телефонски позиви у помоћ, тражење помоћи, за које време се окривљени није удаљавао од аутомобила, не представља излагање опасности, јер осим позивања помоћи, која је описана у изреци пресуде, окривљени није учинио ни једну радњу, нити пропуст која би значајно стварање или довођење у опасност оштећеног који се за то време налазио у аутомобилу. Окривљени је, према изреци, учинио оно што је, с обзиром на конкретне околности и његова лична својства, било могуће.

По налажењу Врховног касационог суда, у радњама окривљеног, како су описане у оптужном акту, а за које је изреком правноснажне пресуде окривљени оглашен кривим, недостаје опис радње кривичног дела излагање опасности из члана 125. став 3. у вези става 1. КЗ, па дело за које се окривљени гони није кривично дело. Стога је првостепени суд, оглашавајући окривљеног кривим због предметног кривичног дела учинио повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, коју повреду закона другостепени суд није отклонио, већ је првостепену пресуду делимично преиначио у погледу одлуке о казни, док је у непреиначеном делу потврдио, а на шта се основано указује у поднетом захтеву за заштиту законитости.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је, налазећи да је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Александра Алексића, основан, преиначио побијане пресуде тако што је на основу члана 423. тачка 1) ЗКП окривљеног АА, ослободио од оптужбе да је извршио кривично дело излагање опасности из члана 125. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, те упутио оштећене ради остваривања имовинскоправног захтева на парницу, у смислу члана 258. став 3. ЗКП и одлучио да трошкови кривичног поступка у смислу члана 265. став 1. ЗКП падају на терет буџетских средстава суда.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП и члана 258. став 3. ЗКП и 265. став 1. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Маша Денић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Биљана Синановић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**